

**МЕДИЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТУ ПОЛТАВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ 50 РОКІВ: ІСТОРІЯ, УСПІХИ, ПЕРСПЕКТИВИ**

Полтавський державний медичний університет (м. Полтава, Україна)

vogrin034@gmail.com

Свою історію медичний факультет Полтавського державного медичного університету (ПДМУ, який в 2021 році відзначає свій 100-річний ювілей з дня заснування) розпочав 1971 року, коли при Полтавському медичному стоматологічному інституті було відкрито лікувальний факультет. Медичний факультет № 1 є одним з основних організаційних і навчально-наукових структурних підрозділів Полтавського державного медичного університету, який створений рішенням Вченої ради університету та об'єднує відповідні кафедри, і працює відповідно до нормативної бази. Факультет є потужним структурним підрозділом університету, де здобувають освіту близько 1500 студентів. Основною метою роботи факультету є підготовка висококваліфікованих спеціалістів, які відмінно знають свою справу, мають фундаментальну теоретичну та практичну підготовку, орієнтовані на світові досягнення в галузі медичної науки, є професійно компетентними та конкурентоспроможними в умовах розвитку сучасного суспільства. Упродовж навчання студенти беруть активну участь у роботі студентського наукового товариства, презентують свої наукові здобутки на міжнародних та всеукраїнських конференціях, конкурсах, олімпіадах, гідно захищають честь факультету та університету на спортивних змаганнях, отримують відзнаки та нагороди у культурно-мистецьких заходах. Таким чином, медичний факультет №1 Полтавського державного медичного університету не зупиняється на досягнутому і впевнено крокує далі, ставить перспективні завдання, серед яких підвищення якості навчання, вдосконалення матеріально-технічної бази, продовження славних освітніх традицій.

Ключові слова: Полтавський державний медичний університет, медичний факультет №1, студенти, підготовка спеціалістів, фахівці, навчальний процес.

Вступ. Довгий і славний шлях розвитку пройшов Полтавський державний медичний університет (ПДМУ) від одонтологічного факультету, створеного на базі Харківської медичної академії в 1921 році до провідного спеціалізованого закладу із підготовки лікарів, який в 2021 році відзначає свій 100-річний ювілей з дня заснування.

Основна частина. Свою історію медичний факультет розпочав 1971 року, коли при Полтавському медичному стоматологічному інституті було відкрито лікувальний факультет. Цього ж року були створені нові кафедри і курси: факультетської терапії та хірургії, госпітальної терапії та хірургії, пропедевтики внутрішніх хвороб, соціальної гігієни і організації охорони здоров'я, онкології, урології та інші. Створення лікувального факультету співпало з 50-річчям інституту, який на той час очолювала Лісова Ніна Денисівна (1965-1974 рр.) [1].

В цей час в інституті налічувалося 15 кафедр і 11 самостійних курсів на яких працювали: 161 викладач, в тому числі 12 докторів наук, професорів і 89 доцентів, кандидатів наук. В інституті навчалось 1325 студентів, працювало підготовче відділення на 100 осіб.

Згідно протоколів засідання приймальної комісії від 31 липня та 25 серпня 1971 року на 1-й курс лікувального факультету було зараховано на навчання 150 студентів (рис. 1).

Під час зарахування до уваги бралися соціальні фактори, зокрема служба в армії, трудовий стаж, успішність навчання в загальноосвітній школі тощо. Студенти були поділені на наступні категорії: 1) особи, нагороджені по закінченню середньої школи золотою (срібною) медаллю, або які закінчили середньо-спеціальні навчальні заклади з відзнакою, позитивно проявили себе на роботі та мають досвід

Рисунок 1 – Списки перших студентів лікувального факультету 1971 року, зарахованих на 1-й курс.

місце займає питання методичного забезпечення навчального процесу, впровадження інноваційних педагогічних технологій.

Для навчання студентам факультету надані всі необхідні умови: три навчальних корпуси, два гуртожитки, їдальня, господарчі споруди, спортзали, віварій та оздоровчо-спортивний табір. Клінічні кафедри факультету розташовані в усіх обласних та міських лікувальних закладах м. Полтави і дозволяють забезпечити практичну підготовку студентів на належному рівні. Клінічні кафедри та лікувальні бази обладнані сучасною діагностичною та лікувальною апаратурою, що дає можливість успішно здійснювати діагностику та лікування, використовуючи сучасні досягнення науки. Для проведення науково-дослідницької роботи та покращення лікувально-діагностичної допомоги населенню області при академії створені: обласний діагностичний центр, центр для вивчення та випробування хірургічних шовних матеріалів та імплантатів, навчально-консультативний діабетологічний центр, медико-діагностичний науковий реабілітаційний центр, навчально-консультативний пульмонологічний центр, гастроентерологічний науково-консультативний центр, регіональний центр клітинної та тканинної терапії, нейрофізіологічна лабораторія, лабораторія мануальної терапії, центр генетики і репродукції сім'ї, навчально-методичний центр з первинної реанімації новонароджених, тренінговий центр сучасних перинатальних технологій імені Н.М. Максимовича-Амбодика.

Реалізацію професійної освітньої програми на медичному факультеті № 1 забезпечує висококваліфікований професорсько-викладацький склад. Сформувалися та плідно працюють науково-педагогічні школи, які очолюють професори Громова А.М., Шейко В.Д., Катеренчук І.П., Скрипник І.М., Скрипніков А.М., Баштан В.П., Крючко Т.О., що відкриває можливості для наукових досліджень та навчання в аспірантурі, докторантурі.

Сьогодні у складі факультету 13 кафедр. Декан, його заступники, завідувачі кафедр підпорядкованих до медичного факультету №1 та представники від студентів факультету (10% від складу ради) входять до складу його Вищого колегіального органу – вченої ради медичного факультету №1. Реалізацію професійної освітньої програми здобувачами вищої освіти на медичному факультеті №1 забезпечують 280 викладачів, з них 58 докторів наук, професори і 177 кандидатів наук, доцентів.

Однією з основних проблем майбутнього фахівця є рівень його професійної підготовки в умовах конкуренції на ринку праці. Це стимулює викладачів до пошуку інтенсивних інноваційних методів навчання, вдосконалення контролю знань студентів та підготовки навчально-методичної документації, що включає розробку методичних рекомендацій, посібників, навчально-методичних матеріалів, комплексних програм для самоконтролю, практикумів тощо [5, 6]. Кращими викладачами-методистами кафедр факультету проводиться значна плідна робота зі створення нових

Рисунок 3 – Гімн медичного факультету №1.

програм з базових дисциплін та адаптації існуючих програм до навчальних планів, створення навчальних посібників, що відповідають навчальним програмам та сучасним вимогам. Лекції та практичні заняття на факультеті проходять з використанням мультимедійних програм, навчальних відеофільмів, слайдів, кодogram, наочних посібників та з залученням тематичних пацієнтів [7]. Максимальна активізація різноманітних шляхів сприйняття інформації, дає можливість наблизити умови лекційної аудиторії до умов майбутньої повсякденної діяльності лікаря. В організації навчально-методичної роботи значна роль належить бібліотеці університету, яка забезпечує студентів навчальною, довідковою та методичною літературою. На факультеті розроблена система комп'ютерного навчання на основі базових комп'ютерних класів та Internet-класів з можливістю вільного швидкісного доступу до мережі Internet, чільне місце займає питання методичного забезпечення навчального процесу, впровадження інноваційних педагогічних технологій тощо. Викладачі активно впроваджують у навчальний процес сучасні технології навчання, останні педагогічні досягнення в галузі вищої медичної освіти, нові прогресивні технології та методи лікування, приділяють велику увагу підвищенню якості та поглибленню змісту викладання.

Навчання за спеціальністю «Медицина» здійснюється згідно з графіком навчального процесу, яким передбачено тривалість періоду навчальних занять, терміни проведення виробничої практики, екзаменаційних сесій та підсумкової атестації, канікул. Факультетом у тісній співпраці з ректоратом та органами управління університетом створені відповідні умови для проведення на належному якісному рівні навчально-виховної роботи за рахунок оптимізації методики і змісту навчання, підвищення вимогливості та об'єктивності в оцінці знань, покращення матеріального забезпечення навчального процесу, його індивідуалізації, активізації виховання у процесі навчання.

Деканатом була проведена організаційна робота з сертифікації підрозділу в системі управління

Рисунок 4 – Здобутки медичного факультету №1 на спортивних змаганнях.

якістю стосовно надання освітніх послуг, що дало змогу отримати університету Сертифікат ДСТУ ISO 9001:2009 «Система управління якістю».

Студенти беруть активну участь у роботі студентського наукового товариства, презентують свої наукові здобутки на міжнародних та всеукраїнських конференціях, конкурсах, олімпіадах. Впродовж навчання вже традиційно студенти є учасниками і переможцями II етапу всеукраїнських олімпіад з профільних дисциплін. Гідно демонструють свою громадянську позицію і неабиякі таланти та здібності на всеукраїнських регіональних і університетських заходах.

Спільно з науковим відділом медичний факультет №1 вивчає питання університетської мобільності студентів та питання співпраці університету з вузами-партнерами інших країн. Студенти проходять навчання за програмами університетської мобільності в навчальних закладах Великої Британії, Греції, Єгипту, Австрії, Франції, Німеччини, Білорусі, Молдови, Болгарії.

Виробнича практика студентів є невід’ємною частиною складової навчального процесу. На теперішній час пріоритетом останньої є розширення мережі баз виробничої практики і забезпечення усіх студентів персональним робочим місцем. З 2014 року проходження виробничої практики проводиться і в амбулаторіях загальної практики – сімейної медицини за місцем проживання студентів. Останнім часом перед студентами відкривається все більше можливостей для проходження практики як у країнах ЄС так і дальнього зарубіжжя. Напрацьовані робочі стосунки для проведення виробничої практики у Білорусі, Польщі, Німеччині, Фінляндії.

Виховну роботу на факультеті здійснюють декан факультету, заступники декана, викладачі закріплені за факультетом кафедр, куратори університетських груп, здобувачі освіти, які свою діяльність спрямовують на реалізацію принципів демократизму, використання творчого потенціалу студентства, врахування різнобічності людських потреб, формування національної свідомості та правової культури, високих моральних якостей тощо [8].

Доброю традицією останніх років є закріплення за групами кураторів – студентів із числа старшокурсників – активних учасників студентського та громадського життя, що можливе за тісної співпраці зі Студентським парламентом університету.

Студенти факультету беруть активну участь у всеукраїнських, регіональних, загальнономіських заходах, були ініціаторами проведення національно-патриотичних, розважально-естетичних заходів, громадянсько-правових зустрічей, екологічних та волонтерських акцій, залучалися до мистецько-культурних проєктів, презентацій, круглих столів. В рамках пропаганди здорового способу життя студенти проводять активну просвітницьку роботу в загальноосвітніх навчальних закладах Полтави та Кременчука.

Свідченням цього є відзнаки та нагороди на Міжнародному фестивалі-конкурсі «Україна єднеє світ» (м. Київ) – номінація «Народний вокал»; I Всеукраїнському конкурсі учнівської та студентської творчості «Змагаймося за нове життя!» (м. Київ): номінація «Вокал», номінація «Декламація», номінація «Інцензіація», номінація «Малюнок»; VI Міжнародному мовно-літературному конкурсі учнівської та студентської молоді ім. Тараса Шевченка (м. Київ); VIII міському літературному конкурсі на здобуття премії імені М.Гоголя (м. Полтава); III Міжнародному фестивалі-конкурсі «Україна єднеє світ» (м. Скадовськ) – номінація «Народний вокал»; відкритому фестивалі-конкурсі вокального та театрального мистецтва «З піснею у серці» (м. Полтава) – номінація «Естрадний спів» та багато інших.

Студенти факультету відзначені подяками: за участь у Всеукраїнській акції «Зробимо Україну чистою разом!» (ГО «Let’s Do It, Ukraine»); за вагомий внесок у реалізацію молодіжної політики в Полтавському регіоні (Полтавська обласна рада); за патріотизм та волонтерську діяльність (Рада та Президія Полтавської обласної організації інвалідів війни, Збройних Сил та учасників бойових дій); за участь в марафоні написання листів від українських координаторів Всесвітнього руху «Amnesty International»; дипломом «За перемогу» у патріотичному квесті «25 сходинок до незалежності» (Полтавська обласна державна адміністрація)

Упродовж навчання студенти гідно захищають честь факультету та університету на спортивних змаганнях. Здобули перемогу на чемпіонаті України з військово-спортивних багатоборств «Бойове двоборство», версії Б-II); II етапі обласних спортивних змагань для молоді «Здорова молодь – здорова нація» в Полтавській області; V спортивних іграх Полтавщини з гирьового спорту серед ВНЗ III-IV рівнів акредитації, з настільного тенісу та ін. (рис. 4).

Студенти медичного факультету № 1 беруть активну участь у художній самодіяльності, є учасниками народного самодіяльного вокального ансамблю

лю «Мальви», народного самодіяльного ансамблю танцю «Юність», вокального колективу «Plica vokalis», ансамблю бально-спортивного танцю «Орхідея», ансамблю спортивного танцю «Мелліор», народного самодіяльного духового оркестру, ансамблю східного танцю «Ваді Рам» та ВІА «Вагант».

Висновки. Таким чином, медичний факультет №1 ПДМУ не зупиняється на досягнутому і впевнено крокує далі, ставить перспективні завдання, серед яких підвищення якості навчання, вдосконалення матеріально-технічної бази, продовження славних освітніх традицій.

Література

1. Skripnikov NS, Del'va VA, Bondarchuk LV, Yelenskiy IS, Maksimenko PT. Poltavskiy gosudarstvennyy meditsinskiy stomatologicheskii institut. Poltava; 1991. 212 s. [in Russian].
2. Vidomosti Verkhovnoyi Rady. Zakon Ukrainy № 2145-VIII «Pro osvitu» vid 05.09.2017 [Internet]. Verkhovna Rada Ukrainy; 2017. Dostupno na: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>. [in Ukrainian]
3. Vidomosti Verkhovnoyi Rady. Zakon Ukrainy №1556-VII «Pro vyshchu osvitu». Verkhovna Rada Ukrainy; 2014 [onovleno 2020 Ver 25]. Dostupno na: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>. [in Ukrainian].
4. Hryn' VH, Ryabushko MM, Hryn' KV, Ryabushko NO. Diyevist' systemy administruvannya na fakul'teti u formuvanni osobystosti maybutn'oho likarya. Ukrayins'kyi stomatolohichnyi al'manakh. 2021;1:103-107. [in Ukrainian].
5. Svintsytska NL, Sherstuk OO, Deyneha TF, Rohulya VO, Hryn VH. Vplyv naukovykh doslidzhen' vykladacha na formuvannya suchasnoho likarya. Materialy vseukr. nauk.-prakt. konf. z mizhnar. uchastyu Osnovni napryamky udoskonalennya pidhotovky medychnykh kadriv u suchasnykh umovakh; 2015 Ber 26; Poltava. Poltava UMSA; 2015. s. 213-214. [in Ukrainian].
6. Deyneha TF, Svintsytska NL, Rohulya VO, Hryn VH. Napryamy vdoskonalennya pidhotovky maybutnikh likariv u suchasnykh umovakh na kafedri anatomiyi lyudyny. Materialy vseukr. nauk.-prakt. konf. z mizhnar. uchastyu Osnovni napryamky udoskonalennya pidhotovky medychnykh kadriv u suchasnykh umovakh; 2015 Ber 26; Poltava. Poltava UMSA; 2015. s. 71-73. [in Ukrainian].
7. Hryn KV. Intehratsiya dokumental'nykh foto- ta videomaterialiv u pisyadyplomniy osviti likariv-interniv za spetsial'nisty «Psykhiatriya». Visnyk problem biolohiyi i medytsyny. 2020;3(157):178-180. DOI: 10.29254/2077-4214-2020-3-157-178-180. [in Ukrainian].
8. Alferova YEA, Sushchenko AV, Plotnikova IYe. Rol' vospitate'l'nogo protsessa v formirovani polikul'turnoy lichnosti studenta meditsynskogo VUZA. Lichnost', sem'ya i obshchestvo: voprosy pedagogiki i psikhologii. 2014;1.4(39):64-68. [in Russian].

МЕДИЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТУ ПОЛТАВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ 50 РОКІВ: ІСТОРІЯ, УСПІХИ, ПЕРСПЕКТИВИ

Гринь В. Г., Рябушко М. М., Білаш С. М., Лавренко Д. О., Саргош О. Д.

Резюме. Вступ. Полтавський державний медичний університет (ПДМУ) пройшов довгий і славний шлях розвитку від одонтологічного факультету, створеного на базі Харківської медичної академії в 1921 році до провідного спеціалізованого закладу із підготовки лікарів, який в 2021 році відзначає свій 100-річний ювілей з дня заснування. Свою історію медичний факультет розпочав 1971 року, коли при Полтавському медичному стоматологічному інституті було відкрито лікувальний факультет. В цей час в інституті налічувалося 15 кафедр і 11 самостійних курсів на яких працювали: 161 викладач, в тому числі 12 докторів наук, професорів і 89 доцентів, кандидатів наук. В інституті навчалося 1325 студентів, працювало підготовче відділення на 100 осіб. З 1994 року лікувальний факультет перейменовано на медичний факультет, а з 2012 року – на медичний факультет №1. Медичний факультет № 1 є одним з основних організаційних і навчально-наукових структурних підрозділів Полтавського державного медичного університету, який створений рішенням Вченої ради університету та об'єднує відповідні кафедри, і працює відповідно до нормативної бази. Факультет є потужним структурним підрозділом університету, де здобувають освіту близько 1500 студентів. Основною метою роботи факультету є підготовка висококваліфікованих спеціалістів, які відмінно знають свою справу, мають фундаментальну теоретичну та практичну підготовку, орієнтовані на світові досягнення в галузі медичної науки, є професійно компетентними та конкурентоспроможними в умовах розвитку сучасного суспільства. На медичному факультеті № 1 створена сучасна матеріально-технічна база, яка в повній мірі забезпечує умови підготовки фахівців зі спеціальності «Медицина», та відповідає вимогам підготовки спеціалістів у вищій школі. На факультеті розроблена й успішно діє система комп'ютерного контролю якості навчання, чільне місце займає питання методичного забезпечення навчального процесу, впровадження інноваційних педагогічних технологій. Упродовж навчання студенти беруть активну участь у роботі студентського наукового товариства, презентують свої наукові здобутки на міжнародних та всеукраїнських конференціях, конкурсах, олімпіадах, гідно захищають честь факультету та університету на спортивних змаганнях, отримують відзнаки та нагороди у культурно-мистецьких заходах. **Висновки.** Таким чином, медичний факультет №1 Полтавського державного медичного університету не зупиняється на досягнутому і впевнено крокує далі, ставить перспективні завдання, серед яких підвищення якості навчання, вдосконалення матеріально-технічної бази, продовження славних освітніх традицій.

Ключові слова: Полтавський державний медичний університет, медичний факультет №1, студенти, підготовка спеціалістів, фахівці, навчальний процес.

MEDICAL FACULTY OF POLTAVA STATE MEDICAL UNIVERSITY 50 YEARS: HISTORY, SUCCESSES, PROSPECTS

Hryn V. H., Ryabushko M. M., Bilash S. M., Lavrenko D. O., Sargosh O. D.

Abstract. Introduction. Poltava State Medical University (PDMU) has come a long and glorious way from the Faculty of Odontology, established on the basis of the Kharkiv Medical Academy in 1921 to a leading specialized institution for training doctors, which in 2021 celebrates its 100th anniversary. The medical faculty began its history in 1971, when the medical faculty was opened at the Poltava Medical Dental Institute. At this time, the institute had 15 departments and 11 independent courses on which worked: 161 teachers, including 12 doctors of sciences, professors and 89 associate professors, candidates of sciences. 1325 students studied at the institute, there was a preparatory department for 100 people. Since 1994, the medical faculty has been renamed the medical faculty, and since 2012 –

the medical faculty №1. Medical Faculty № 1 is one of the main organizational and educational-scientific structural subdivisions of Poltava State Medical University, which was created by the decision of the Academic Council of the University and unites the relevant departments and works in accordance with the regulatory framework. The faculty is a powerful structural unit of the university, where about 1,500 students study. The main purpose of the faculty is to train highly qualified specialists who know their job well, have fundamental theoretical and practical training, focused on world achievements in the field of medical science, are professionally competent and competitive in the development of modern society. At the Medical Faculty № 1 a modern material and technical base has been created, which fully provides the conditions for the training of specialists in the specialty «Medicine» and meets the requirements for the training of specialists in higher education. The faculty has developed and successfully operates a system of computer quality control of education, a prominent place is occupied by issues of methodological support of the educational process, the introduction of innovative pedagogical technologies. During their studies, students take an active part in the work of the student scientific society, present their scientific achievements at international and national conferences, competitions, olympiads, defend the honor of the faculty and university at sports competitions, receive honors and awards in cultural and artistic events. **Conclusions.** Thus, the medical faculty №1 of Poltava State Medical University does not stop at what has been achieved and confidently moves forward, sets promising goals, including improving the quality of education, improving the material and technical base, continuing the glorious educational traditions.

Key words: Poltava State Medical University, Medical Faculty №1, students, training specialists, educational process.

ORCID кожного автора та їх внесок до статті:

Hryn V. H.: 0000-0001-5894-4416 ^{ABD}

Riabushko M. M.: 0000-0002-3617-4542 ^{EF}

Bilash S. M.: 0000-0002-8351-6090 ^{AEF}

Lavrenko D. O.: 0000-0003-3378-5812 ^{BE}

Sargosh O. D.: 0000-0003-3326-1381 ^{AE}

Конфлікт інтересів:

Автори підтверджують відсутність конфлікту інтересів.

Адреса для кореспонденції

Володимир Григорович Гринь

Полтавський державний медичний університет

Адреса: Україна, 36011, м. Полтава, вул. Шевченко, 23

Тел .: +380(66)8126497 або +380(96)7290632

E-mail: vogrin034@gmail.com

A – концепція роботи та дизайн, **B** – збір та аналіз даних, **C** – відповідальність за статичний аналіз, **D** – написання статті, **E** – критичний огляд, **F** – остаточне затвердження статті.

Рецензент – доц. Беляєва О. М.

Стаття надійшла 06.02.2021 року

Стаття прийнята до друку 16.08.2021 року